

DE KAT ZAT OP DE ZAK

(I Capture The Castle)

Komedie in twee bedrijven

door

DODIE SMITH

vertaling

Hans Dasselaar

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.

(Grimas Theatergrime verkoop)

Tel: 072 - 5 11 24 07

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **DE KAT ZAT OP DE ZAK - I CAPTURE THE CASTLE** gaan opvoeren, dienen in alle programma-boekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **DODIE SMITH** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **14** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.**

PERSONEN:

Cassandra Mortmain - dochter James

Rose Mortmain - dochter James

Thomas Mortmain - zoon James

Topaz Mortmain - vrouw James, stiefmoeder kinderen

James Mortmain - vader

Stephen Colly - hulp

Miss Macy - schooljuffrouw

dominee

Ivy - buurmeisje Cassandra

Simon Cotton - eigenaar van kasteel

Neil Cotton - broer Simon

Mrs Cotton - moeder Simon, Neil

Aubrey Fox Cotton - architect

Leda Fox Cotton - zijn vrouw

DECOR:

De keuken van een oud huis, gebouwd op de ruïnes van Godsend Castle in Suffolk. Een namiddag in maart, halverwege de jaren dertig. Van het kasteel, in 1332 gebouwd door Etienne de Godys, zijn alleen nog het poortgebouw, een paar torens en wat vervallen muren over. Het huis is 17de eeuws en de keuken is een combinatie van beide bouwwerken. In het midden van de achterwand bevindt zich de toren die dienst doet als washok. Rechts hiervan, leidt een deur naar een gang, en een trap gaat naar een slaapkamerdeur. De provisietoren bevindt zich in de linkerhoek. Tussen de torens bevindt zich een deur naar de slotgracht en een groot venster. Het aanrecht is rechts, met erboven een raam met ruitmotief. Naast het aanrecht bevindt zich een deur naar de binnenplaats. In de linkerwand bevindt zich een grote schouw. De wand bovenaan de trap is doorzichtig, zodat de slaapkamer zichtbaar is als deze wordt verlicht. De wand van de washok-toren is ook doorzichtig, zodat de begane grond van de toren zichtbaar kan worden gemaakt. Boven de deur van de provisietoren hangt een stenen kop. 's Avonds wordt het vertrek verlicht met twee olielampen. Er staat weinig meubilair: een lange tafel, een paar houten stoelen en een fauteuil bij de haard. Rechts op het toneel staat een dressoir in een nis.

Het licht is uit, muziek. Als het doek open gaat zien we een geschilderd decor van een vervallen kasteel en de omringende bossen en weiden in regenachtig voorjaarslicht. Een kamer boven het poortgebouw is nog intact. Op de binnenplaats zien we een 17de eeuws huis. Torens, overblijfselen van muren en ruïnes weerspiegelen in de slotgracht, die bijna overstroomt.

EERSTE BEDRIJF

Als het decor omhoog gaat, is het donker op het toneel. Cassandra Mortmain zit bovenop het aanrecht. Ze is 17 jaar, klein, mager maar aantrekkelijk, hoewel niet echt mooi. Ze schrijft in een dik, zwart schrift. Op haar handen zit groene verf. Ze heeft lakens groen geverfd, die hangen te drogen aan een wasrek dat bij het haardvuur staat. Voor de haard staat een strijkplank tussen de leuning van twee stoelen. Rose Mortmain staat te strijken. Ze is een blond, mooi meisje van 20.

Cassandra: Ik schrijf dit zittend in de gootsteen. Ik kan niet zeggen dat ik echt lekker zit en er hangt een deprimerende lucht van carbolzeep, maar ik heb ontdekt dat een plek waar je nooit zit erg inspirerend kan zijn. Mijn beste gedicht heb ik bovenop het kippenhok geschreven. *(het haardvuur licht op, we zien Rose aan de strijkplank. Ze kijkt naar Rose, gaat dan verder met schrijven)* Bij het haardvuur staat mijn zuster Rose te strijken - al kan ze het natuurlijk niet goed zien, en het zou zonde zijn als ze haar enige nachtjapon zou schroeien. Ik heb er twee, maar een is tot op de draad versleten. Onze situatie is eigenlijk best romantisch - twee straatarme zusjes zonder moeder, in dit vreemde en eenzame huis. *(het licht komt en de hele keuken wordt zichtbaar)* Het huis is gebouwd in de tijd van Charles de Tweede, op de ruïnes van een 14de eeuwse kasteel dat was vernield door Cromwell. er zijn twee torens in deze keuken. De een is onze provisiekast, de ander ons washok. *(de keuken wordt nu verlicht door de avondschemering, de gloed van het vuur en het licht van de lamp)* Ik zei net dat we geen moeder meer hebben, en dat is ook zo, al acht jaar. Maar drie jaar geleden kregen we een stiefmoeder. *(Topaz Mortmain komt op bovenaan de trap. Ze is een eigenaardig mooie vrouw, bijna albino-blond, van ongeveer 30 jaar. Ze draagt een mooie maar versleten kamerjas, en heeft een sok in haar handen die ze aan het stoppen is. Ze komt langzaam de trap af, terwijl Cassandra, die haar niet opmerkt, haar beschrijft)* Ze is een beroemd schildersmodel. Ze schildert zelf ook en speelt luit. Ik weet dat ze een beetje nep is, maar ik ben echt gek op haar. Ze kan een heel dramatische stem opzetten...

Topaz *(op de trap)*: Wat ben je toch aan het doen, lieverd?

(Cassandra schrikt, draait zich om en ziet Topaz)

Cassandra: Oh! Ik ben aan een dagboek begonnen.

Topaz: Mooi zo.

Rose: Ik vind het tijdverspilling. Schrijf toch verhalen en verkoop ze aan bladen.

Cassandra: Het Dagboek is oefening voor verhalen. Ik leer mensen en landschappen beschrijven. En het is goed voor mijn stijl om zonder al te veel na te denken iets op papier te zetten. Mijn verhalen zijn altijd zo gekunsteld. Vader zegt dat ik moet ontspannen en de woorden uit me moet laten vloeien.

Topaz (*komt de trap af en blijft bij de tafel staan*): Ik wou dat ik wat woorden uit je vader kon laten vloeien.

Rose: Hij komt niet verder dan het ontspannen. Hij voert al tien jaar lang niks meer uit.

Topaz: Een genie schikt zich zelden naar normale gedragsnormen.

Rose: Moet je dat nou zeggen? Hoe dan ook, met één goed boek ben je nog geen genie.

Topaz: Jawel, jawel. Ik lees 'Jacobs Worsteling' nu al voor de vijfde keer.

Cassandra: Zeg eens eerlijk, Topaz, begrijp je alles?

Topaz: Sommige diepzinnigheden zijn me nog niet duidelijk. (*Cassandra giechelt; Topaz naar het aanrecht*) En zo hoort het ook. Iemands diepste gedachten moet je voelen, niet snappen.

Cassandra (*omhelst Topaz*): Lieve Topaz, wat ben je toch een schat.

Topaz: Oh, lach me maar uit. Maar ik wil niet hebben dat je je vader uitlacht. (*gaat aan tafel zitten*)

Cassandra: Ik lach niemand uit. Rose kan zeggen wat ze wil, maar 'Jacobs Worsteling' is een beroemd boek.

Rose: Was, bedoel je. We kunnen er de huur niet van betalen.

Topaz: Jij denkt ook alleen aan geld. Ik maak me zorgen om de man, niet om de kostwinner. Soms, als ik naar hem kijk... Maar ik wil jullie niet belasten met mijn zorgen.

Cassandra: Ach kom, je houdt het bijna niet meer. Wat heb je voor zorgen?

Topaz: Heb je nog nooit gehoord dat genialiteit en krankzinnigheid vlak bij elkaar liggen? Als hij niet gauw weer begint met schrijven...

Rose: Nou, dat doet hij toch niet, dus daar zijn we wel uit. We worden gewoon nog armer.

Cassandra: We kunnen niet nog armer worden.

Rose: Waarom ga je niet naar Londen, Topaz, om wat geld te verdienen? Jij bent de enige die het kan.

Topaz: Niet genoeg om jullie van te onderhouden. Niemand betaalt me goed, behalve Macmorris en voor hem kan ik niet model zitten.

Rose: Waarom niet?

Topaz: Je vader wil het niet hebben. Hij zegt dat de mannen voor wie ik naakt poseer mijn lijf schilderen en aan hun werk denken. Maar Macmorris schildert mijn hoofd en denkt aan mijn lijf. Dat is ook wel zo. Macmorris is lastiger dan je vader weet.

Rose: Een beetje last lijkt het me wel waard, als het goed betaalt.

Topaz: *(staat op)* Doe jij het dan maar.

Rose: Dat wil ik best, hoor. Ik zit er al een tijdje aan te denken om mezelf te verkopen. Desnoods ga ik de straat op.

Cassandra: Op het platteland kun je de straat niet op, Rose.

Rose: Maar als Topaz de reis naar Londen betaalt en me wat tips geeft...

Topaz: Ik ben nooit de straat op geweest. Jammer, misschien wel. Je moet diep zinken om een hoogtepunt te bereiken.

Cassandra: Dat vind ik nou een echte Topaz-uitspraak. Dat komt in mijn dagboek. *(gaat aan tafel zitten)*

Topaz *(tegen Rose)*: Hoe dan ook, jij bent helemaal geen meisje om een zwaar, onzedelijk leven te leiden. *(loopt naar de vensterbank en legt haar stopwerk weg)* Als je jezelf echt wilt verkopen, zoek dan maar een rijke man en trouw netjes met hem. *(pakt de luit uit de vensterbank)*

Cassandra: Denk maar niet dat dat nog niet in haar is opgekomen. Hij moet alleen ook nog knap, romantisch en lief op de koop toe zijn.

Rose: Hier zijn helemaal geen mannen - zelfs geen lelijke, arme.

Topaz: Er moet toch een manier zijn om iets te verdienen zonder van huis te gaan. Als ik nou eens een luitconcert geef in het dorp? Of we kopen een varken.

Rose: Waarvan?

Topaz: Misschien kun je er een op afbetaling kopen. *(loopt naar voren, stemt haar luit)*

Cassandra: Ik vind het idee van de luit leuker dan het geluid die hij maakt.

Topaz *(wijst naar de lakens op het wasrek)*: Ze drogen erg streperig op. Ik was al bang dat die groene verf te oud was.

Rose: Waarom knoei je er dan mee? We hebben er al zo weinig.

Topaz: Ik dacht dat groen beddengoed je vader misschien zou inspireren.

Cassandra *(staat op)* Zijn die groene handen niet afgrijselijk? *(loopt naar de gootsteen)* Ik mag mezelf wel te lijf gaan met schuurpapier. *(Thomas Mortmain op vanaf de binnenplaats. Een jongen van 15. Draagt een schooltas met boeken.)*

Thomas *(loopt naar de tafel)*: De oprijlaan is een modderpoel. *(zet zijn tas rechts op tafel)* Ik moest mijn fiets dragen. *(doet zijn jas uit en hangt hem aan een haak naast de deur)*

Cassandra *(zit op het aanrecht)*: Wat gek! Ineens zag ik mezelf thuiskomen van school. Wat had ik een hekel aan die vijf kilometer vanaf het station, met dit weer.

Thomas *(gaat op het krukje bij tafel zitten)*: En het lijkt wel of die trein

met de dag langzamer gaat rijden. *(doet zijn laarzen uit)* Ik vraag me af hoeveel duizenden kilometers we hebben afgelegd voor onze opleiding.

Topaz: Brandde de lamp in het poorthuis?

Thomas: Ja, ik kon vader aan zijn bureau zien zitten - *(Stephen Colly rechts op. Een zeer knappe jongen van 18. Hij heeft werkkleding aan en draagt een stormlamp)* Hij zat in de encyclopedie te lezen. *(Stephen hangt de lamp bij de deur)*

Rose: Hij heeft geen detectiveverhalen meer.

Topaz: Heeft een van de kippen gelegd, Stephen? *(legt haar luit in de vensterbank)*

Stephen: Nee, mevrouw. U bederft uw ogen, Miss Cassandra. *(pakt een opgevouwen briefje uit zijn zak)*

Cassandra: Ik ben al klaar met schrijven. *(Topaz naar links. Stephen legt het briefje heimelijk bij Cassandra op schoot, en draait zich dan om naar Topaz)*

Stephen: Mr Mortmain komt zo, mevrouw. *(Topaz naar midden toneel)*
Nee, hij kwam langs de muren.

Topaz: Steek de lamp aan, Stephen. *(loopt naar Rose)* Rose, lieverd, als je klaar bent met strijken... *(pakt een stoel en zet deze links van de tafel. Stephen loopt naar de lamp, haalt een lucifersdoosje uit zijn zak, en steekt de lamp aan.)*

Rose: Waarom we toch altijd de rode loper uit moeten leggen als hij uit het poorthuis komt... *(Stephen pakt de strijkplank op en zet hem in het washok. Cassandra kijkt naar Stephens briefje, klautert dan van het aanrecht. Thomas pakt zijn laarzen en zet ze in het washok. Tijdens de volgende dialoog pakt hij zijn sloffen uit het washok en trekt ze aan. James op, bovenaan de trap. Een knappe man van voor in de 50. Hij draagt een versleten tweedkostuum, en heeft een oude reisdeken om zijn schouders geslagen)*

Mortmain *(overdreven blij)*: Ah, thee, thee! Wat, is het nog niet klaar?

Topaz: Vandaag gaat de nieuwe huisregel in, Mortmain. Thee is anderhalf uur later, bij het avondeten. *(Stephen trekt zijn jas uit en hangt hem in het washok)*

Mortmain: Natuurlijk, dat was ik vergeten. Uitstekend idee. Het bespaart geld, werk. Ik kom wel terug. *(wil af)*

Topaz: Niet over de kantelen - die zijn zo gevaarlijk in de regen. Waarom kom je niet even bij het vuur zitten?

Mortmain: Ik heb het inderdaad een beetje koud. *(komt de trap af)*
Waarom loop je er zo sjiek bij?

Topaz: Ik ben zuinig op mijn werkkleren. *(Rose pakt haar gestreken kleren, loopt naar het linker raam en kijkt naar buiten)*

Mortmain: Dan zal ik maar in smoking aan het ontbijt komen. *(loopt naar het haardvuur)* Is Miss Marcy al geweest met de bibliotheekboeken? *(Stephen komt uit het washok en loopt naar het aanrecht. Het begint ineens te stortregenen)*

Topaz: Nog niet. Misschien komt ze niet, met die regen.

Cassandra: Ik heb zo'n hekel aan dat nare weer.

Rose *(kijkt naar de slotgracht)*: Ik vind het wel lekker.

Mortmain: Dan heb ik goed nieuws voor je: het dak is zo lek als een mandje. *(Rose negeert Mortmain, loopt de trap op en gaat af)*

Stephen: Ik ga maar even op zolder kijken. *(pakt een emmer en twee oude steelpannetjes onder het aanrecht vandaan. Thomas komt uit het washok, en gaat rechts aan tafel zitten. Cassandra gaat links van de tafel staan)*

Topaz *(tegen Mortmain)*: Wil je een boterham?

Mortmain: Nee, nee. Echt niet. *(kijkt naar de groene lakens en draait zich om naar Cassandra)* Daar wil ik niet tussen slapen. Heb je je jurken soms ook geverfd? *(Thomas doet zijn tas open en begint aan zijn huiswerk)*

Cassandra: Dat heeft Topaz gedaan. Ik heb niks om te verven.

Mortmain: Heb je helemaal geen jurken? *(Stephen gaat de trap op)*

Cassandra: Niet een. Maar ik kan mijn schoolkleden nog wel aan.

Stephen *(klopt op de deur bovenaan de trap en roept)*: Mag ik verder komen, Miss Rose?

Rose *(achter coulisse)*: Jawel, Stephen.

Mortmain *(kijkt Stephen na)*: Geeft die jongen je nog steeds gedichten? *(gaat in de fauteuil zitten)*

Cassandra: Daarnet nog, een hele mooie. Van Robert Herrick. *(gaat op de vloer voor het haardvuur zitten)*

Mortmain: Zei hij dat het van Herrick was?

Cassandra: Oh, nee. Er stond Stephen Colly onder, zoals altijd.

Mortmain: Die jongen wil zo zich zo graag uiten. Je moet hem zeggen dat je weet dat hij ze overschrijft. Stimuleer hem zelf iets te schrijven, hoe slecht het ook is. En, eh... Ik zou hem maar een beetje aanpakken.

Cassandra: Ik ben bang dat hij dat opvat als snauwen. En je weet hoe gek hij op me is.

Mortmain: Juist daarom moet je hem wat harder aanpakken. Tenzij... Het is natuurlijk een goddelijke jongen om te zien, en joost mag weten wat er van jullie moet komen. Ik neem aan dat je niet, eh...gevaarlijk onschuldig bent?

Cassandra: Niet met die lieve Topaz als stiefmoeder. Ik weet alles van de bijtjes en de bloemetjes en het doet me niks. *(Mortmain geamuseerd)* Hoe ging het werk vandaag?

Mortmain (*goeie humeur is ineens weg*): Dat is wel een erg domme vraag.

Cassandra: Doe je niet eens een poging om te schrijven?

Mortmain: Lieve hemel, kan ik niet eens even bij het haardvuur zitten zonder gezeur aan mijn hoofd? Het wordt tijd dat er een eind komt aan dat sprookje dat ik schrijver ben. (*loopt naar de deur, draait zich dan om*) Je kunt geen jurken kopen van wat ik verdien. (*Mortmain gooit zijn deken boos over zijn schouders en stormt af. Topaz op met een dienblad met boterhammen*)

Topaz: Mortmain! (*tegen Cassandra*) Wat is er gebeurd?

Cassandra: Ik noemde zijn werk. Oh, hoe kon ik zo dom zijn? En het was voor het eerst in maanden dat hij wat tegen me zei.

Thomas: Echt, Topaz, volgens mij is hij niet normaal.

Cassandra: Het was zo raar, zoals hij ineens veranderde. Hij is in jaren niet zo driftig geweest.

Topaz: Dat heb ik liever dan die stille buien van hem. Delen jullie zijn boterhammen met boter maar. (*ze geeft het bord aan Cassandra, loopt naar de deur, doet die open en kijkt*)

Cassandra (*zet het bord op tafel en eet een boterham*): Wat lief dat je het boter noemt. Goddank is er geen goedkopere vorm van brood dan brood.

Topaz: Hij steekt zijn lamp weer aan.

Miss Marcy (*roept vanachter coulisse*): Hallo!

Topaz: Daar heb je Miss Marcy. (*roept*) U had niet hoeven komen met dit weer. (*Miss Marcy op, buiten adem. Een mooie vrouw van in de 50. Ze draagt een boekentas. Thomas staat op*)

Miss Marcy: Oh, van het weer trek ik me niks aan. Cassandra, lieverd, ik heb eindelijk 'Oorlog en Vrede' voor je. (*haalt een boek uit haar tas en geeft het aan Cassandra*)

Topaz: Prachtig boek. Ik heb nog eens een poging gedaan om het op een rond doek te schilderen. (*Thomas gaat op het sinaasappelkistje links zitten*)

Miss Marcy (*haalt nog een boek uit de tas*): En een bijzondere traktatie voor Mr Mortmain. (*Rose op, bovenaan de trap*)

Een nieuwe detectiveroman. (*ze geeft het boek aan Topaz. Topaz legt het boek op de plank naast de deur. Cassandra bladert in haar boek. Fluisterend*) Hoe is het nu met hem?

Rose (*komt de trap af*): Goed en nutteloos, zoals gewoonlijk. (*Topaz kijkt boos naar Rose*)

Cassandra: Rose zit in de put over onze financiële situatie.

Miss Marcy: Kan ik helpen? Soms weet een buitenstaander...

Topaz: Blijf nog even gezellig zitten. (*Cassandra legt haar boek op tafel,*

loopt naar Miss Marcy, pakt haar tas en legt die op tafel. Topaz helpt Miss Marcy uit haar regenjas)

Rose: Als u een manier weet om aan geld te komen... *(Topaz hangt de regenjas op)*

Miss Marcy: Of om er langer mee rond te komen. Jullie zijn vast veel te artistiek om praktisch te zijn. Laten we de koppen maar eens bij elkaar steken. *(ze pakt een schrift, potlood en bibliotheekschrift uit haar tas)*
Pen, papier - ik neem de middenpagina van mijn bibliotheekschrift wel. Dat mist de Overheid toch niet. *(scheurt een paar bladzijden uit)*

Cassandra: We kiezen u tot voorzitter. Iedereen voor?

Thomas: Bravo! *(staat op en gaat aan tafel zitten; de anderen steken hun hand op en gaan ook aan tafel zitten)*

Miss Marcy: Laat ik ook maar secretaris zijn en wat rekenwerk doen. *(schrijft)* 'Onderzoek naar financiële situatie van de Mortmains.' Laten we maar beginnen met de uitgaven.

Cassandra: Stephen moet hier eigenlijk ook bij zijn.

Miss Marcy: Ik wil iets zeggen nu hij er niet is. Kunnen jullie niet bezuinigen op zijn loon?

Topaz: We betalen hem geen loon.

Miss Marcy: Maar hij werkt toch voor jullie?

Cassandra: Hij heeft alleen kost en inwoning, Miss Marcy. Zijn moeder was onze dienstmeid, toen we ons dat nog konden veroorloven. Na haar dood is Stephen gewoon gebleven. Hij is een soort zoon des huizes.

Miss Marcy: Maar hij zegt 'Miss' tegen jou en Rose.

Cassandra: Dat is wel zo.

Miss Marcy: Goed, om terug te komen op de uitgaven. Ten eerste, de huur.

Cassandra: Oh, we betalen al jaren geen huur meer. De oude meneer Cotton vond dat geen punt.

Miss Marcy: Nee? Scoatney Hall krijgt nieuwe bewoners, hoor.

Cassandra: Rose, doet je dat niet denken aan 'Pride and Prejudice'? "Netherfield Park is eindelijk verhuurd" - en dan gaat Mr Bennett bij de nieuwe bewoner op bezoek.

Miss Marcy: Mr Bennett hoefde hem geen huur te betalen, kindje. Eten, dan. Kunnen jullie het redden van een pond per week, per persoon? *(de Mortmains lachen)*

Thomas: Lieve hemel! *(Topaz loopt naar de vensterbank en pakt haar stopwerk)*

Cassandra: Alleen het idee al dat er zes pond per week zou binnen komen.

Topaz: In januari en februari is er geen rooie cent binnen gekomen.

Miss Marcy: Maar er zit toch wel iets aan te komen?

Topaz: Er komt misschien 30 pond uit Amerika. Daar wordt Mr Mortmains boek nog verkocht. Vorig jaar was het 40 pond, maar het wordt elk jaar minder.

Miss Marcy: Wat nog meer, vorig jaar?

Topaz: Ik heb drie maanden geposeerd in Londen, heb twaalf pond gespaard en er 50 geleend. En we hebben een antieke ladenkast verkocht voor 20 pond.

Thomas: Daar leven we al van vanaf kerstmis.

Miss Marcy: (*noteert*) Inkomen vorig jaar: 120 pond.

Topaz: Dat zegt niks over het inkomen van dit jaar. Ik kan bij niemand meer aankloppen om wat te lenen.

Cassandra: En alle antiek is op.

Rose: We willen graag advies over hoe we iets kunnen verdienen, Miss Marcy. Hoe kunnen we iets verdienen?

Topaz: Ik denk dat ik wel weer kan gaan poseren, maar ik kan niet meer dan een pond per week opsturen. En Mortmain heeft me nodig - ik ben de enige die kan koken.

Miss Marcy: Ik zet dat pond wel tussen haakjes, Mrs Mortmain. Cassandra, kindje, voor jou moet ik een nul noteren - tot het iets wordt met je verhalen. Thomas brengt de eerste jaren ook nog niks in. Rose, lieverd?

Rose (*dapper*): Ik ga wel naar Scoatney Hall, als dienstmeid.

Miss Marcy: Daar moet je een opleiding voor volgen. En ik denk niet dat je vader het goed zou vinden.

Thomas: Nog een nul, Miss Marcy.

Miss Marcy: Dan blijft alleen Mr Mortmain over.

Rose: Als ik een nul ben, dan is vader twee nullen.

Miss Marcy: Wat is er nou echt aan de hand met Mr Mortmain? Heeft hij soms een drankprobleem? (*de Mortmains bulderen van het lachen. Stephen op, komt de trap af*)

Topaz (*lacht nog steeds*): Arme Mortmain! (*staat op, loopt naar Rose en slaat een arm om haar schouder*) Drinken kost geld, Miss Marcy. Kom er bij zitten, Stephen.

Rose: Oh, kon ik maar naar Londen. Daar zou ik vast wel werk vinden. (*Stephen staat op*)

Miss Marcy: Is er niemand waar je een tijdje kunt logeren?

Rose: Niet meer. We logeerden vroegere weleens bij vaders tante, maar die is inmiddels overleden.

Cassandra: Ze verzamelde schrijvers en kunstschilders. Vader heeft Topaz bij haar thuis leren kennen.

Miss Marcy (*bekijkt haar lijst*): Dat kon wel eens moeilijk worden in de

toekomst.

Stephen: Ik heb werk, Mrs Mortmain - op boerderij Four Stones.

Cassandra: Wat!

Stephen: Mr Stebbins vroeg me vanmorgen.

Topaz: Maar, Stephen, de tuin. Je weet dat we leven van ons moestuintje.

Stephen: De dagen worden gauw weer langer, dan kan ik hier 's avonds werken.

Topaz: En ik ben ook goed in tuinieren, of niet, Stephen? Ik kan niet naar Londen als Stephen werk heeft.

Stephen: Mr Stebbins geeft me twee pond per week, dus noteer me daar maar voor, Miss Marcy. *(gaat op de tafel zitten)*

Miss Marcy: Nou, dat is mooi. Al moet ik dan die pond van Mrs Mortmain weer schrappen. *(zet Stephen op haar lijst. Mortmain op bovenaan trap. Heeft een boek in zijn handen en lijkt opgewekt)*

Mortmain: Goedenavond, Miss Marcy.

Miss Marcy *(schrikt)*: Oh! Goedenavond, Mr Mortmain.

Topaz: Ze heeft een detectiveroman voor je meegenomen. *(pakt het boek van de plank en geeft het aan Mortmain)*

Mortmain *(leest de titel)*: Oh, die man schrijft goed. *(komt de trap af en loopt naar Miss Marcy)* Ik lees alle detectives, goed of slecht. Maar een klassieker is extra genieten. Wat is hier aan de hand? Doen jullie een spelletje?

Miss Marcy: Nou, nee. Dat niet.

Mortmain *(buigt voorover en leest)*: "Onderzoek Financiële situatie van..." *(legt het boek weg en pakt de lijst; Topaz snel naar Mortmain)*
Mag ik?

Miss Marcy: Zeker. *(Stephen, gegeneerd, loopt naar het aanrecht)*

Mortmain *(leest)* Inkomen van dit jaar. Mrs Mortmain, nul. Cassandra, nul. Thomas Mortmain, nul. Rose Mortmain, nul. Mr Mortmain, nul. Stephen Colly, twee pond per week. *(draait zich om naar Stephen)* En Stephen geeft zijn loon aan ons?

Stephen: Ik moet toch kost en inwoning betalen. En u hebt altijd zo veel voor me gedaan. Al die boeken die ik van u mocht lenen...

Mortmain: Je doet het vast heel goed als gezinshoofd. *(pakt het boek en loopt naar de trap; Miss Marcy staat op)* Als u me nu wilt excuseren, Miss Marcy. Ik popel om aan dit nieuwe boek te beginnen. Goedenavond. *(Mortmain, zichtbaar jichtig, af via de trap)*

Miss Marcy *(van streek)*: Oh, lieve mensen...ik moet terug. *(Cassandra pakt Miss Marcy's jas. Rose pakt haar tas en houdt hem open)* Een onderwijzeres is nooit klaar met haar werk. *(pakt haar tas weer in)*

Topaz: Fijn dat u ons wilde helpen.

Miss Marcy: Als me iets te binnen schiet...

Cassandra: Hier is uw jas. (*helpt haar in haar jas*)

Miss Marcy: Dank je, kindje. En de moed erin houden, hoor. (*ze geeft Cassandra een tijdschrift*) Hier, die is voor jou. Goedenavond, allemaal. (*Cassandra doet de deur voor haar open. Miss Marcy af*)

Cassandra (*staat bij de open deur*): Het is droog. Weet je dat het voorjaar al een beetje in de lucht zit? (*Topaz loopt naar de deur en haalt diep adem*) Ik zei 'een beetje', geen hele longen vol.

Topaz: Wat is de natuur toch heerlijk. Ik moet naar buiten. (*Topaz vlug af*)

Thomas: We gaan weer in gesprek met de Natuur.

Rose: God, wat werkt ze op mijn zenuwen. Ik kan wel gillen als ze vader 'Mortmain' noemt. Alsof hij nog steeds beroemd is.

Thomas: Wat heb je, Rose? Je bent al dagen chagrijnig.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto